ਪਾਠ =5 (ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ)

ਮਾਂ ਦਾ ਪਿਆਰ (ਕਵਿਤਾ)

ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ :

ਔਲਾਦ : ਉਲਾਦ, ਸੰਤਾਨ

ਸੱਧਰਾਂ : ਇੱਛਾਵਾਂ, ਰੀਝਾਂ

ਔਕੜਾਂ : ਮੁਸੀਬਤਾਂ, ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ

ਸਦਕੜੇ : ਵਾਰੇ ਜਾਣਾ, ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣਾ

ਦੁਧਾਂ ਦਾਤੀ : ਪਿਆਰ ਕਰਦੀ

ਘਰੂੜੀ : ਮਦਦ ਲਈ ਕੀਤੀ ਪੁਕਾਰ

ਕਰੜਾ ਕਰਨਾ : ਕੰਜੂਸੀ ਕਰਨੀ

2 ਸਤਰਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰੋ:

1 ਮੱਠ ਧੂਣਾਂ ਤਾਂ ਏਸ ਔਲਾਦ ਪਿੱਛੇ,

ਉੱਤਰ ਲੱਖਾਂ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮੰਨਤਾਂ ਧਾਰਦੀ ਸਾਂ।

2 ਰੀਝਾਂ, ਸੱਧਰਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਪਾਲ਼ਦੀ ਦੇ,

ਉੱਤਰ ਸਿਰ 'ਤੇ ਔਕੜਾਂ ਦੁੱਖ ਜਰਦੀ ਸਾਂ।

3 ਵਿਛੜਾ ਵੇਖ ਕੇ, ਖਿੜਦਾ ਏ ਚਿੱਤ ਉਸ ਦਾ,

ਉੱਤਰ ਫੜ-ਫੜ ਘਾਂਸਦਾ ਨੂੰ, ਫੇਰ ਪਸੂਰਦੀਆਂ।

4 ਮੂੰਹ 'ਚ ਚੋਗ ਤੇ, ਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਰ ਆਵੇ,

ਉੱਤਰ ਸਿਰਖਾਂ ਲੈ ਕੇ ਸਿਰ ਤੋਂ ਵਾਰਦੀ ਸਾਂ।

3 ਪ੍ਰਸ਼ਨ-ਉੱਤਰ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ1 ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਲਈ ਕੀ-ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ਮਾਂ ਆਪਣੀ ਔਲਾਦ ਲਈ ਲੱਖਾਂ ਸੁੱਖਾਂ ਸੁੱਖਦੀ ਤੇ ਮੰਨਤ-ਮੰਨਤਾਂ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ2 ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਕਿਵੇਂ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਦਾ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਰੀਝਾਂ ਅਤੇ ਸੱਧਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ3 ਬੱਚੇ 'ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਕੀ ਕਰਦੀ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ਜੇਕਰ ਬੱਚੇ ਤੇ ਕੋਈ ਦੁੱਖ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਂ ਘਬਰਾ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਦਦ ਲਈ ਪੁਕਾਰਦੀ ਹੈ।

ਪ੍ਰਸ਼ਨ 4 ਮਾਂ ਨੂੰ 'ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਮਾਰ' ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?

ਉੱਤਰ ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਲਈ ਹਰ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਧਾਰ-ਵਰਿਆਂ ਦ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਹਰ ਦੁੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਸਹਿਣ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਬਿਮਾਰੀ ਸਮੇਂ ਬੱਚੇ ਦੇ ਇਲਾਜ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡਦੀ ਹੈ, ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਕਮਾਈ ਬੱਚੇ ਦੇ ਲੇਖੇ ਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਾਂ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਦੇ ਪਾਲਣ-ਪੋਸ਼ਣ ਵਿੱਚ ਜਰਾ ਵੀ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੰਦੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਮਾਂ ਨੂੰ ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਮਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪ੍ਰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋ :-

1 ਚੁੰਮਣਾ - ਚੱਟਣਾ :- ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚੁੰਮ - ਚੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਂਤ ਕਰਦੀ ਹੈ।

2 ਕਲੇਜੇ ਨੂੰ ਲਾਉਣਾ :- ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਚਿਰ ਦੇ - ਵੇਖ ਕੇ ਆਪਣੇ ਕਲੇਜੇ ਨੂੰ ਲਾਉਂਦੀ ਹੈ।

3 ਲੋਰੀਆਂ :- ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸੁਲਾਉਣ ਲਈ ਲੋਰੀਆਂ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

4 ਲਾਡ - ਮਲ੍ਹਾਰ :- ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਲਾਡ ਮਲ੍ਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪਾਲਦੀ ਹੈ।

5 ਤੇਘੂ ਪੌਣਾ :- ਬੱਚੇ ਦੇ ਪਾਰ ਨਾ ਆਉਣ ਦੇ ਮਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਨੂੰ ਤੇਘੂ ਪੌਣੇ ਜਨਾ।

6 ਅੰਬਰਾਂ ਦਾ ਮਾਰ : ਮਾਂ ਦਾ ਬੱਚੇ ਨਾਲ ਅੰਬਰ ਦਾ ਮਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

7 ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੁਤਲੀ :- ਹਰ ਮਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਪਿਆਰ ਦੀ ਪੁਤਲੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

8 ਉੱਤੇ ਜਾਨ ਲੈਣਾ :- ਆਪਣੇ ਬੱਚੇ ਤੇ ਮੁਸੀਬਤ ਆਉਣ ਤੇ ਮਾਂ ਉੱਤੇ ਜਾਨ ਲੈਣ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।